

НАУКОВО-ПРАКТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ФАКУЛЬТЕТУ ЖУРНАЛІСТИКИ

Тетяна Поліщук,
старший викладач
кафедри реклами та зв'язків з громадськістю
Факультету журналістики
Київського університету імені Бориса Грінченка

Tetiana Polishchuk,
Senior Lector
of the Advertising and Public Relations Department,
Faculty of Journalism,
Borys Grinchenko Kyiv University
Email: t.polishchuk@kubg.edu.ua
ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-7322-6380>

УДК 378.4.091:[004.032.6:005.336.2]:[070:02]

<https://doi.org/10.28925/2524-2644.2022.111>

МЕДІАЗНАВЧІ СТУДІЇ В НАУКОВОМУ ТА ОСВІТНЬОМУ ДИСКУРСАХ: РЕАЛІЗАЦІЯ ДОСЛІДНИЦЬКОГО НАПРЯМУ «БІБЛІОТЕЧНА ЖУРНАЛІСТИКА: МЕДІАПРАКТИКИ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ»

MEDIA STUDIES IN EDUCATIONAL AND SCIENTIFIC DISCOURSES: IMPLEMENTATION OF THE RESEARCH DIRECTION “LIBRARY JOURNALISM: MEDIA PRACTICES IN THE EDUCATIONAL PROCESS”

Протягом 2019–2022 рр. триває робота над дослідженням «Бібліотечна журналістика: медіапрактики в навчальному процесі» (Т. Поліщук) в межах наукової теми Факультету журналістики (грудень 2019 — грудень 2024, керівники: Г. Горбенко, В. Іващенко). Бібліотеки України активно впроваджують новітні інформаційні технології на всіх напрямках діяльності та розширюють власне медіасередовище, спрямовуючи його на потреби користувачів, намагаючись задовольнити їхні запити. Формування медіаінформаційної компетентності вимагає вміння створювати різні медіапродукти та використовувати їх в освітньому процесі та подальшій професійній діяльності, що зумовлює актуальність дослідницького напрямку.

Концепція наукового дослідження. Розроблення системи медіапрактик з урахуванням досвіду європейських країн та впровадження їх у професійну підготовку бакалаврів ОП «Інформаційної, бібліотечної та архівної справи»

на базі центрів компетенцій Інституту журналістики. Узагальнення досвіду інших ЗВО, інформаційно-бібліотечних установ та формулювання теоретичних положень.

Мета дослідницького напрямку — проаналізувати специфіку формування медіаінформаційної компетентності здобувачів вищої освіти ОП «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» на основі практико-орієнтованого підходу, випрацювати методики викладання медіапрактик та запровадити їх у навчальний процес Інституту журналістики.

З метою вивчення досвіду використання медіапрактик в роботі інформаційно-бібліотечних установ було опитано представників 33 університетських бібліотек України, Іспанії, Мексики, Колумбії та Еквадору. Результати використано в науковій роботі Зуєвої Мирослави (2020). Було проведено опитування серед 26 бібліотек України щодо використання ними нових медіа та розробки власного контенту, узагальнення якого

представлено в доповіді «Соціальні медіа та просьюмеризм в роботі фахівця інформаційно-бібліотечної сфери» на Міжнародній науково-практичній онлайн-конференції «Медіазнавчі студії в європейському діалозі: освітній та науковий дискурси» (13–14 листопада 2020 р.). Результати опитувань за свідчили високий рівень зацікавленості працівників інформаційно-бібліотечної сфери в розвитку їхньої медіаінформаційної компетентності. Виявили важливість застосування медіапрактик у роботі цих установ для авторського контенту, а методики створення медіапродукту є важливими для їхнього представлення в нових медіа.

Під час роботи над темою дослідження було розроблено та описано практико-орієнтовану модель викладання дисципліни «Бібліотечна журналістика» в Університеті Грінченка, зокрема створення студентами відповідних медіапродуктів: 1) аудіопродуктів на базі Навчальної лабораторії радіомовлення (книжкові огляди, радіоінтерв'ю, аудіокнижки); 2) відеопроодуктів на базі Навчально-виробничої майстерні «Астудія» (відеопродукти); 3) фотопродуктів на базі Навчально-виробничої майстерні «Грінченко-інформ» (фотодокументи, фотофлешмоби); 4) медіатекстів у соціальних мережах на базі Інформаційно-аналітичного центру (контент для соціальних медіабібліотек); 5) віртуальні виставки на базі Інформаційно-аналітичного центру (віртуальні виставки різної тематики для бібліотек).

За напрямом «Бібліотечна журналістика: медіапрактики в навчальному процесі»: результати узагальнено в науковій статті (Поліщук, 2019, 2020, 2022); триває опитування студентів для виявлення актуальних медіапрактик у роботі фахівця ІБАС; упроваджено в навчальний процес медіапрактики (2018–2019, 2019–2020, 2020–2021) в аспекті взаємодії бібліотек із засобами масової інформації на базі Центру ефірного та цифрового радіомовлення, НВМ «Астудія», НВМ «Грінченко-інформ»; підготовлено переможців II туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»: А. Боярин (диплом I ступеня, 2019), О. Кравчук (диплом I ступеня, 2020), М. Зуєва (диплом II ступеня, 2021); підготовлено та проведено щорічний Всеукраїнський конкурс фото- та відеоробіт «Lime. Go to read!» (2019–2022); створено медіапродукти у форматі аудіокниг, зокрема казки Бориса Грінченка «Дурень думкою багатіє» ([https://](https://sluhay.com.ua/1332800:boris-grinchenko-duren-dumkoyu-bagatiye)

sluhay.com.ua/1332800:boris-grinchenko-duren-dumkoyu-bagatiye), «Дівчина Леся» (<https://sluhay.com.ua/7818647:boris-grinchenko-divchina-lesya>), «Два Морози», (<https://sluhay.com.ua/7640220:boris-grinchenko-dva-morozi>), «Снігурка» (<https://sluhay.com.ua/6474491:boris-grinchenko-snigurka>), «Могутній комар» (<https://sluhay.com.ua/2308295:boris-grinchenko-mogutnij-komar>), «Сірко» (<https://sluhay.com.ua/3023950:boris-grinchenko-sirko>), «Олеся» (<https://sluhay.com.ua/7624325:boris-grinchenko-olesya>), у співпраці з Бібліотекою аудіокниг українською мовою «Слухай»; участь студентів у щорічній Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції «Бібліотека і книга у цифровому медіасвіті»; проводиться щорічний круглий стіл за участі фахівців-практиків «Медіапросьюмеризм як явище інформаційного суспільства» (2019–2022).

Триває робота над збиранням словникових і контекстних дефініцій ключових понять (медіапрактик, медіапрактика, медіаконтент, медіапросьюмеризм). Поступове внесення їх до таблиці Google Sheets електронного освітнього ресурсу «Лексичний мінімум медіазнавця». Паспортизація джерел добору матеріалу.

Джерела

1. Боярин А. А. Медіа-середовище сучасної бібліотеки. *Інтегровані комунікації*. 2018. № 6. URL: <https://intcom.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/119>. (дата звернення: 06.11.2022).
2. Горбенко Г.В., Іващенко В.Л. Медіазнавчі студії в науковому та освітньому дискурсах: реалізація актуальної проблематики (2019–2020). *Інтегровані комунікації*. 2020. № 2. С. 71–76.
3. Поліщук, Т.І., Кравчук О.В. Упровадження медіапрактик у роботу бібліотек для дітей та юнацтва. *Образ*. 2020. Вип. 1 (33). С. 42–50. ISSN 2415-8496. URL: https://obraz.sumdu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/08/Obraz_133_2020_Polishchuk_Kravchuk.pdf. (дата звернення: 06.11.2022).
4. Поліщук Т.І. Практико-орієнтований підхід у викладанні дисципліни «Бібліотечна журналістика» в Університеті Грінченка. *Вісник Книжкової палати*. 2019. № 5. С. 24–27.

References

1. Boiaryn, A. A. (2018). Media-seredovyshe suchasnoi biblioteky. *Intehrovani komuniatsii*, 6 [in Ukrainian]. <https://intcom.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/119>
2. Horbenko, H. V., & Ivashchenko, V. L. (2020). Mediaznavchi studii v naukovomu ta osvitnomu dyskursakh: realizatsiia aktualnoi problematyky (2019–2020). *Intehrovani komuniatsii*, 2020, № 2 [in Ukrainian].

3. Polishchuk, T. I., & Kravchuk, O. V. (2020). Uprovadzhennia media-praktyk u robotu bibliotek dlia ditei ta yunatstva. *Obraz*, Vypusk 1 (33), 2020, 42–50 pp., ISSN 2415-8496 [in Ukrainian].

https://obraz.sumdu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/08/Obraz_133_2020_Polishchuk_Kravchuk.pdf

4. Polishchuk, T. I. (2019). Praktyko-oriientovanyi pidkhid u vykladanni dystsypliny «Bibliotechna zhurnalistyka» v Universyteti Grinchenka. *Visnyk Knyzhkovoi palaty*, 2019, № 5, 24–27 pp. [in Ukrainian].

Надіслано до редакції 17.09.2022 р.

Прийнято до друку 22.11.2022 р.